

صدای یوسف کنعان جهان اسلام
از سیاه چاه تمدن غرب

پروفسور شگاه علوی از بنی مطالعات فرهنگی
مرکز جامع علوم انسانی

مقام موسیقی
تاریخچه

یوسف اسلام، خواننده مسلمان بریتانیایی که زمانی با نام کت استیونز شهرت داشت روز سه‌شنبه (۲۱ سپتامبر) پس از ورود به فرودگاه واشنگتن در آمریکا به دست پلیس فدرال آن کشور بازداشت و سپس به اجبار به وطنش بازفرستاده شد. وزارت امنیت داخلی دولت آمریکا اعلام کرده است که نام یوسف اسلام در فهرست افرادی جای دارد که «امکان دارد ارتباطی میان فعالیت‌هایشان با اعمال تروریستی وجود داشته باشد». آقای اسلام پس از بازگردانده شدن به لندن، اقدام پلیس فدرال آمریکا را «دیوانگی» خواند و به خبرنگاران گفت: «همه مرا می‌شناسند و ماهیت فعالیت خیره‌آمیز را می‌دانند، هیچ موضوع پنهانی در مورد من وجود ندارد.» برخورد پلیس آمریکا با یوسف اسلام، اعتراض وزیر امور خارجه بریتانیا و همچنین تشکلهای مسلمانان این کشور را به همراه داشته است. وی در حالی در آمریکا «مشکل امنیتی» به‌شمار می‌رود که بارها علیه عاملان حادثه یازدهم سپتامبر و همچنین گروه‌گنجبری اخیر در مدرسه‌ای در جنوب روسیه سخن گفته است. او همچنین اعلام کرده که هیچ‌گاه به موسسات خیره‌آمیزی که از تروریست‌ها حمایت می‌کنند پولی نداده است و اعمال تروریستی را در تضاد مستقیم با تعالیم

یوسف اسلام

بهمن سمعی

صلح‌جویانه اسلام می‌داند. یوسف اسلام در عین حال از جمله کسانی است که از فتوای قتل سلمان رشدی نویسنده کتاب آیات شیطانی که از سوی امام خمینی بنیانگذار جمهوری اسلامی در ایران صادر شده، حمایت کرده است. او چهار سال پیش نیز به اتهام حمایت از گروه فلسطینی اسلام‌گرای حماس از سرزمینهای اشغالی اخراج شد. یوسف اسلام که نام اصلی‌اش استیون دمیتزی گتورگیو است، از پدربزرگ قبرسی و مادری سوئدی در لندن متولد شده و بیست و هفت سال است کیش اجدادی‌اش، مسیحیت ارتدوکس را ترک گفته و به اسلام گرویده است. او که پدرش دارای رستورانی یونانی در لندن بوده، در سن هجده سالگی پس از فارغ‌التحصیلی از کالج هم‌رسمیت در این شهر، با خواندن ترانه‌ای با عنوان «سگم را

دوست دارم» فعالیت خود را در زمینه موسیقی راک آغاز کرد. وی ابتدا نام استیو آدامز بر خود نهاد و سپس این نام را به کت استیونز تغییر داد. دومین ترانه‌اش با عنوان «هاتیو و پسرش» تقریباً پرتعدادترین خواننده در بریتانیا شد و پس از آن تا سه سال، موفقیت‌های پی‌درپی در عرصه موسیقی کسب کرد و به شهرت فراوان دست یافت. ابتلای او به بیماری سل و بستری شدن سه‌ماهه‌اش در بیمارستان، روند پیشرف او را دچار وقفه کرد و کارهایی که پس از آن در بریتانیا عرضه کرد، موفقیت چندانی به همراه نداشت اما کارهای بعدی‌اش در آمریکا مورد استقبال قرار گرفت و او را در ردیف ستاره‌های موسیقی آمریکا جای داد. کت استیونز پس از آنکه در سن سی‌سالگی به اسلام گروید، دست از موسیقی راک برداشت، نام خود را تغییر داد، ازدواج کرد و صاحب پنج فرزند شد. وی پس از آن زندگی خود را با تدریس و تبلیغ اسلام ادامه داد. در سال ۱۹۸۳ مدرسه‌ای اسلامی در لندن بنا نهاد و از فعالان جامعه مسلمانان بریتانیا

یوسف اسلام

شد. یوسف اسلام سال ۲۰۰۳ پس از سالها مجموعه ترانه‌ای با عنوان «قطار صلح» بیرون داد تا اعتراض خود را به جنگ عراق اعلام کند.

او پس از بیست سال عدم حضور در صحنه بالاخره در ۲۸ ماه مه سال ۲۰۰۵ در کنسرتی خیریه در آلمان شرکت جست و تا به حال ۱۴۰ میلیون بار ترانه Wild world وی در سراسر دنیا به فروش رفته است که در حال حاضر منتخب بهترین اشعار و ترانه‌های او که با آهنگسازی، تنظیم و صدای خودش است توسط مرکز موسیقی حوزه هبری در چهار آلبوم کاست و سی‌دی به همراه ترجمه اشعار در ایران روانه بازار شده است.

یوسف اسلام از فعالان بنام صلح و نودوستی، اقدامات قانونی (قضایی) خود را بر ضد دولت آمریکا آغاز کرد و به تنظیم دادخواست پرداخت. به گزارش رسانه‌ها، یوسف اسلام گفته است که هدف، تنها دریافت پاسخ از دولت

آمریکا در این مورد نیست، که چرا هواپیمای حامل او را در نیمه راه فرود آورده، وی را پیاده کرده و به لندن بازگردانده است، بلکه این است که در مورد افراد دیگر چنین عمل مغایر شئون و حیثیت انسانی به عمل نیاید. اسلام گفته است: کاری که هفته گذشته در نیمه راه لندن به آمریکا با او شد غیر متصفانه، ناعادلانه، غیرعادی و رنج‌آور بود که نباید در عصر صمیمیت از عدل و قانون درباره فردی دیگر تکرار شود. این یک اقدام بسیار جدی بود و حق هر فرد است که بداند، چرا؟ وی پاسخ وزیر امور خارجه آمریکا مبنی بر اینکه حق آن دولت است که بداند چه کسی وارد آن کشور می‌شود روشن، کامل و قانع کننده ندانسته و گفته است که بررسی سوابق افراد باید پیش از سوار شدن به هواپیما به عمل آید و نتیجه به آنان گفته شود تا جواب بدهند و رفع سوءظن کنند، نه در میان زمین و آسمان. لازم بود که در فرودگاه مقصد از او تحقیق قضایی درباره سوءظن می‌شد و اتخاذ تصمیم به قاضی احاله می‌گردید. رفتار و عمل، قانونی و مطابق شئون نبود. وی اضافه می‌کند: «من این عمل را یک «صحنه سیاه» تلقی می‌کنم و آن را از دولت آمریکا انتظار نداشتیم. اگر یک دولت دیگر این عمل را در مورد یک آمریکایی مورد علاقه واشنگتن انجام می‌داد، آیا کار به همین سادگی به پایان می‌رسید؟ من هم اجازه نمی‌دهم که این صدا خاموش شود تا حقیقت آشکار گردد و تکرار نشود. دولت آمریکا سالهاست آن کشور را سرزمین آزادی و قانون می‌خواند. من حق دارم بدانم که انگیزه این عمل بی‌شائبه چه بوده است و من چه کرده بودم که سزاوار این اقدام موهن باشم. من نیاز به دریافت توضیح قانع‌کننده دارم. من می‌خواهم بدانم که چرا و به چه دلیل یک تهدید برای آمریکا هستم». اخراج وی به آن طرز از آمریکا باعث اعتراض بسیاری از انجمنهای حقوق مدنی و اسلامی، انتشار مقالات اعتراض‌آمیز مطبوعات و اعتراض دولت انگلستان شده است که یوسف اسلام تبعه آن است.

اقدام بی‌سابقه سال گذشته وزارت امنیت آمریکا در بازگرداندن یوسف اسلام از نیمه راه واشنگتن همچنان در ردیف خبرهای اول رسانه‌های جهان و مورد بحث مفسران است. یوسف اسلام در بازگشت به لندن گفت که تعجب می‌کند چرا او را به آمریکا راه ندادند، حال آنکه در ماه مه (چهار ماه پیش) در واشنگتن بود و با برخی مقامات کاخ سفید نیز درباره فعالیت‌های نودوستانه مذاکره کرده بود. وی از جمله کسانی است که عملیات تروریستی را که منجر به آسیب افراد بی‌گناه می‌شود نکوهش کرده است و از تداخلی با این عملیات ندارد.

یوسف کسه هنگام ورود به لندن در حلقه محاصره خبرنگاران قرار گرفته بود اظهار داشت: بسا دخترش

«میمنه» با هواپیمای یونایتد عازم واشنگتن بود. کارکنان پرواز نام او را در فهرست «پرواز ممنوع» وزارت امنیت آمریکا ندیده بودند و مشکلی در سوار شدن به هواپیما نداشت. اما به خلبان هواپیما، پس از ورود به آسمان آمریکا و دو ساعت مانده تا رسیدن به فرودگاه واشنگتن خبر دادند که نام من در فهرست پرواز ممنوع (واج لیست) است و حق ورود به آن کشور را ندارم. خلبان مجبور شد که مسیر هواپیما را با اتلاف وقت صدها مسافر و تحمل هزینه به سوی فرودگاه «یانگور» واقع در ایالت «مین» تغییر دهد و در اینجا فرود آید و مرا به مأموران پلیس و امنیت تحویل دهد که با اولین پرواز به لندن باز گردانده شدم لکن به دخترم اجازه دادند که

اصلاحیه که به «بیل آوا رایتز» معروف است و در سپتامبر سال ۱۷۸۹ تصویب شده است آزادی بیان، قلم، مطبوعات، اجتماعات، مذهب و اعتراض تضمین گردیده است. قانون اساسی آمریکا آزادی حمل اسلحه را هم تضمین کرده است. در بسیاری از مقالاتی که در سه روز گذشته در این زمینه انتشار یافته آمده است: چرا از هواپیمای با صدها مسافر در میان راه خواسته شد که تغییر جهت دهد و یوسف را که شهرت بین المللی دارد در نزدیکترین فرودگاه پیاده کند تا باز گردانده شود، چه فرقی می کرد اگر یوسف از فرودگاه شهر واشنگتن باز گردانده می شد و این همه سر و صدا و اعتراض به پا نمی کرد. معمولاً در همه کشورها روال کار بر این است که امر اخراج (دیپورت) افراد با حکم قاضی دادگاه باشد نه مأمور پلیس. یک فرد باید امکان دفاع از خود و پاک کردن سابقه اش را داشته باشد.

یوسف که با زور و اجبار به هواپیما سوار نشده بود، دارندگان گذرنامه انگلستان نیاز به ویزا برای ورود و دیدار موقت از آمریکا را ندارند. بنابراین، وی این حق را داشت که اتهامش در دادگاه ثابت شود و حرفهایش را در آنجا بزند. گزارش وزارت امنیت اتهامی یک طرفه و یک سو مخطن است که دولت آمریکا دست کم از آغاز قرن ۲۰ با چنین وضعیتی در کشورهای دیگر مبارزه کرده است و شوروی سابق را که چنین می کرد کشور پشت پرده آهنین می نامید. کشور آمریکا یک مهاجرنشین ۳۹۷ ساله است که جز یک میلیون سرخپوست بقیه ۲۹۰ میلیون جمعیت آن از خارج و عمدتاً در یک قرن اخیر به آنجا مهاجرت کرده اند.

وارد آمریکا شود. من هنوز غرق در تعجب هستم که چرا نباید وارد آمریکا می شدم و چرا به این صورت پرهیاهو و بی سابقه مرا باز گردانند. باز گرداندن مسافر از فرودگاه مقصد امری عادی است، ولی از میانه راه و از آسمان، کاری است که سابقه نداشته است و من پیگیر آن خواهم بود. برادر، یوسف که ساکن آمریکاست گفته است که یوسف عاشق صلح و دوستی و برادری انسانهاست و می خواهد که او را سفیر صلح بخوانند. وزیر امور خارجه انگلستان در این زمینه از وزیر امور خارجه آمریکا توضیح خواسته است. مقامات وزارت امنیت اشاره کرده اند که نام یوسف در فهرست ممنوع الوردی های به آمریکا بود و شاید یک اشتباه تاییبی سبب شده بود که هنگام سوار کردن وی به هواپیما متوجه قضیه نشدند و مأموران وزارت که فهرست مسافران عازم آمریکا را دریافت می کنند متوجه شدند که یک ممنوع الوردی در میان مسافران است و این لیست عمدتاً مربوط به کسانی است که ارتباط و مناسباتی با تروریستها دارند. رژیم صهیونیستی یوسف را متهم به دادن کمک مالی به حماس کرده و یک بار وی را از ورود به آن کشور منع کرده و از فرودگاه باز گردانده است. با اینکه یوسف به دلیل گرویدن به اسلام با خواندن آواز وداع کرده اخیراً (سال گذشته) دو نوار در مخالفت با جنگ عراق پر کرده که احتمالاً عدم رضایت مقامات آمریکایی را فراهم ساخته است. اخراج یوسف اسلام با این روش بی سابقه و پرهیاهو در دویست و پانزدهمین سالگرد تصویب اصلاحیه اول قانون اساسی آمریکا صورت گرفت. به موجب این